

B10-0082/2024

4.10.2024

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininkės pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 2 dalį

dėl Moldovos atsparumo Rusijos kišimuisi prieš būsimus prezidento rinkimus stiprinimo ir konstitucinio referendumo dėl integracijos į ES (2024/2821(RSP))

Jonas Sjöstedt
The Left frakcijos vardu

**Europos Parlamento rezoliucija dėl Moldovos atsparumo Rusijos kišimuisi prieš
būsimus prezidento rinkimus stiprinimo ir konstitucinio referendumo dėl integracijos į
ES
(2024/2821(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 ir 49 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. birželio 23 d. Europos Vadovų Tarybos sprendimą suteikti Moldovai ES šalies kandidatės statusą,
 - atsižvelgdamas į 2023 m. kovo 13 d. Venecijos komisijos preliminarią nuomonę dėl pernelyg didelės ekonominės ir politinės įtakos viešajame gyvenime ribojimo (deoligarchizacijos) įstatymo projekto,
 - atsižvelgdamas į 2023 m. vasario 6 d. bendrą tarnybų darbinį dokumentą „Asociacijos susitarimo su Moldova Respublika įgyvendinimo ataskaita“ (SWD(2023)0041), kuriame apžvelgiama, kaip nuo 2021 m. spalio mėn. Moldova įgyvendina pagal ES ir Moldovos asociacijos susitarimą numatytas reformas,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi Moldova yra viena iš skurdžiausių Europos šalių; kadangi Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą dar labiau neigiamai paveikė gyvenimo lygį;
- B. kadangi Rusijos Federacija, siekdama pakenkti Moldovos Respublikos stabilumui, suverenitetui, konstitucinei tvarkai ir demokratinėms institucijoms, naudoja provokacijas, dezinformaciją, neteisėtą politinių partijų finansavimą, kibernetinius išpuolius ir kitas hibridines priemones;
- C. kadangi į Ukrainą nukreiptos Rusijos raketos keletą kartų perskrido Moldovos Respublikos teritoriją, o tai yra akivaizdus Moldovos suvereniteto pažeidimas;
- D. kadangi asmeniniai oligarchų interesai daro pernelyg didelę įtaką Moldovos ekonominiam, politiniam ir visuomeniniam gyvenimui;
- E. kadangi rugsėjo mėn. Moldovos teisminės institucijos apkaltino atskirus besislapstančio oligarcho Ilano Šoro įsteigtos partijos narius tuo, kad jie gavo pinigų iš Rusijos banke „Promsviazbank“ laikomų sąskaitų tam, kad dalyvautų demonstracijose prieš prezidento rinkimus spalio mėn.; kadangi oligarchas Ilan Šor 2019 m. pabėgo į Rusiją po to, kai buvo nuteistas kalėti 15 metų už sukčiavimą ir pinigų plovimą; kadangi Konstitucinis Teismas paskelbė I. Šoro partiją „nekonstitucine“ ir ji buvo apkaltinta siekiu destabilizuoti Moldovą bendradarbiaujant su Rusija bei uždrausta;
- F. kadangi 2023 m. liepos mėn. Padniestrės komunistų partijos vadovas Oleg Khorzhan buvo rastas namuose mirtinai subadytas; kadangi Oleg Khorzhan viešai kritikavo *de facto* valdžios institucijas ir pranešdavo apie žmogaus teisių pažeidimus kalėjime;

kadangi dėl jo mirties nebuvo atliktas joks veiksmingas tyrimas;

- G. kadangi prezidento rinkimus suplanuota surengti 2024 m. spalio 20 d. kartu su referendumu dėl stojimo į ES; kadangi 2022 m. birželio mėn. ES oficialiai suteikė Moldovai šalies kandidatės statusą, o 2023 m. gruodžio mėn. buvo pradėtos derybos;
- H. kadangi korupcijos mažinimas yra viena iš devynių sąlygų, kurias Moldova turi įvykdyti prieš prisijungdama prie ES;
1. susirūpinęs atkreipia dėmesį į Rusijos bandymus paveikti prezidento rinkimų ir referendumo Moldovoje rezultatus, visų pirma keletą nuteistojo Ilano Šoro, kuriam taip pat taikomos ES sankcijos, finansuojamos partijos narių veiksmais;
 2. susirūpinęs atkreipia dėmesį į Moldovoje esančių Rusijos šaltinių socialinėje žiniasklaidoje vis didesniu mastu skleidžiamą priešrinkiminę propagandą ir dezinformaciją, kuriomis siekiama suklaidinti rinkėjus arba sumažinti jų aktyvumą per referendumą; ragina socialinės žiniasklaidos platformas pritaikyti savo algoritmų struktūrą taip, kad būtų ribojama neteisėto turinio, neapykantos kalbos ir dezinformacijos sklaida internete;
 3. pripažįsta ir remia Moldovos valdžios institucijų pastangas sudaryti sąlygas balsuoti visiems Moldovos gyventojams, įskaitant tuos, kurie gyvena atskilusioje Padniestrės Respublikoje arba užsienyje;
 4. supranta, kad Moldovos valdžios institucijos imasi intervencijos veiksmų prieš socialinės žiniasklaidos priemones ir kitus veiklos vykdytojus, kurie, skleidami melą ir siekdami sabotuoti sąžiningų rinkimų procesą, akivaizdžiai veikia Rusijos naudai; pabrėžia, kad svarbu remti Moldovos valdžios institucijų pastangas kovoti su Rusijos įtaka; ragina ES toliau padėti Moldovai stiprinti savo pajėgumus ir atsparumą šioje srityje;
 5. ragina Moldovos valdžios institucijas ginti pagrindines demokratines vertybes, įskaitant saviraiškos, žiniasklaidos ir jungimosi į organizacijas laisvę, ir niekada neriboti teisėtos opozicijos galimybių dirbti arba kritiškai vertinti žiniasklaidą;
 6. pabrėžia stabilios ir demokratinės Moldovos svarbą stabilumui, taikai ir bendradarbiavimui visame regione; ragina ES toliau remti Moldovos demokratines struktūras;
 7. atkreipia dėmesį į Komisijos nustatytų devynių stojimo procedūros pradėjimo sąlygų svarbą; pripažįsta Moldovos pastangas įgyvendinti reformas; pabrėžia tolesnės ES paramos, įskaitant teisinės valstybės ir Moldovos valdžios institucijų nepriklausomybės ir veiksmingumo stiprinimą, svarbą;
 8. pabrėžia, kad turėtų būti nustatytos griežtos socialinės finansinės paramos teikimo sąlygos; primena, kad tokia parama taip pat turėtų apimti pilietinės visuomenės organizacijų ir socialinių partnerių organizacijų pajėgumų, nepriklausomybės ir pliuralizmo stiprinimą; rekomenduoja užmegzti tvarų socialinį dialogą, kuris būtų dar viena svarbi socialinės intervencijos sritis;

9. pabrėžia būtinybę sparčiau nustatyti naująjį visiems garantuojamą minimalųjį darbo užmokestį ir gerinti socialinę apsaugą; pakartoja savo kritiškas pastabas, kad Komisijos atliekamuose vertinimuose ir teikiamose rekomendacijose nepakankamai atsižvelgiama į socialinės *acquis* įgyvendinimą, ir ragina ištaisyti šią padėtį;
10. susirūpinęs atkreipia dėmesį į didelę tiesioginę ir netiesioginę priklausomybę nuo Rusijos dujų; ragina ES remti energijos taupymą, vidaus atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą ir tolesnę Moldovos integraciją į Europos elektros energijos ir dujų tinklus;
11. pripažįsta, kad šalis deda dideles pastangas pabėgėlių iš Ukrainos priėmimo srityje; vis dėlto yra susirūpinęs, kad pagal naujausią imigracijos tvarką pabėgėliams kyla pavojus prarasti galimybę gauti ypatingos svarbos prekes ir paslaugas, įskaitant galimybę įsidarbinti ir tam tikras kitas teises;
12. atkreipia dėmesį į Rusijos bandymus kurstyti įtampą tarp Gagauzijos autonominio regiono ir Moldovos valdžios institucijų; smerkia Gagauzijos vadovės Evghenios Guțul susitikimą su Vladimiru Putinu; remia Moldovos vyriausybės pastangas mažinti įtampą santykiuose su Gagauzijos autonominiu regionu, palaikant dialogą ir įgyvendinant reformas;
13. pabrėžia, kad Padniestrės regionas yra Rusijos įtakos zonoje ir juo naudojamosi siekiant destabilizuoti demokratine Moldovos vyriausybę; smerkia prezidento Vladimiro Putino sprendimą atšaukti 2012 m. dekretą, kuriuo Rusija įpareigojama rasti Padniestrės konflikto sprendimą; ragina Rusiją nedelsiant išformuoti savo karines pajėgas, dislokuotas Padniestrėje; pakartoja, kad palaiko visapusišką ir taikų Padniestrės konflikto sprendimą, grindžiamą Moldovos suverenitetu ir teritoriniu vientisumu, Padniestrės regionui suteikiant specialų statusą; ragina įgyvendinti visas pasitikėjimo stiprinimo priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią destabilizacijai; mano, kad visapusiškas ir taikus Padniestrės konflikto sprendimas yra svarbus Moldovos stojimo į ES procesui;
14. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Moldovos Respublikos vyriausybei ir parlamentui, Rusijos Federacijai, JT, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai ir Europos Tarybai.